

Padomes paskaidrojuma raksts: Padomes Nostāja (ES) Nr. 4/2017 pirmajā lasījumā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības

(2017/C 184/02)

I. IEVADS

Komisija 2012. gada 12. jūlijā nāca klajā ar priekšlikumu⁽¹⁾ direktīvai par Savienības finanšu interešu aizsardzību, izmantojot krimināltiesības.

Padome 2013. gada 8. jūnijā vienojās par vispārēju pieeju⁽²⁾, tādējādi pilnvarojot prezidentvalsti sākt dialogus ar Eiropas Parlamentu.

Eiropas Parlaments 2014. gada 16. aprīlī pieņēma atzinumu par direktīvas projektu pirmajā lasījumā⁽³⁾.

Eiropas Parlaments Budžeta kontroles komitejas (CONT) un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas (LIBE) līmenī 2017. gada 12. janvārī apstiprināja vienošanos par kompromisa tekstu, kas izriet no sarunām dialogos.

Padome 2017. gada 7. februāra sanāsmē panāca politisku vienošanos par direktīvas projektu. Padome 2017. gada 25. aprīlī pieņēma nostāju pirmajā lasījumā, kas pilnībā saskan ar direktīvas kompromisa tekstu, par ko panākta vienošanās Padomes un Eiropas Parlamenta neformālajās sarunās.

II. PRIEKŠLIKUMA MĒRĶIS

Šīs direktīvas mērķis ir noteikt minimālos noteikumus par noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanu tādā jomā kā cīņa pret krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finanšu intereses, lai efektīvi veicinātu stingrāku aizsardzību pret noziedzību, kas skar minētās finanšu intereses, saskaņā ar Savienības *acquis* šajā jomā. Salīdzinājumā ar Konvenciju par Eiropas Kopienu finansiālo interešu aizsardzību⁽⁴⁾, kuru ar šo direktīvu aizstās dalībvalstīm, kurām direktīva ir saistoša, tajā tiks paredzēti daudz stingrāki noteikumi virknē svarīgu jautājumu, jo īpaši attiecībā uz sankciju režīmu.

III. PADOMES NOSTĀJAS PIRMAJĀ LASĪJUMĀ ANALĪZE

A. Vispārīgi apsvērumi

Balstoties uz Komisijas priekšlikumu direktīvai, Eiropas Parlaments un Padome ir risinājuši neformālas sarunas ar mērķi panākt politisku vienošanos. Padomes nostāja pirmajā lasījumā pilnībā atspoguļo kompromisu, kas ar Eiropas Komisijas palīdzību panākts starp abiem likumdevējiem. Ņemot to vērā, atsauces uz Padomes nostāju pirmajā lasījumā būtu jāsaprot kā atsauces uz dialogos panākto kompromisu.

Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir saglabāti Konvencijas par Eiropas Kopienu finansiālo interešu aizsardzību⁽⁵⁾ un Komisijas priekšlikuma mērķi. Direktīvas projektā ir skaidrāki un sīkāk izstrādāti noteikumi daudzos konvencijā minētos jautājumos, un tajā ir ieviesti arī pilnīgi jauni noteikumi, piemēram, par noilguma periodiem.

B. Juridiskais pamats

Komisijas priekšlikuma pamatā bija LESD 325. panta 4. punkts. Tomēr likumdevēji vienojās, ka LESD 83. panta 1. un 2. punkts ir vienīgais juridiskais pamats tam, lai noteiktu minimālos noteikumus par noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanu, tostarp attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem krāpšanas, kas apdraud Savienības finanšu intereses, apkaršanas jomā. Tāpēc direktīva būs jāpieņem, pamatojoties uz LESD 83. panta 2. punktu.

Īrija ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā. Īrija ir izlēmusi piedalīties šīs direktīvas īstenošanā. Apvienotā Karaliste un Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un šī direktīva tām nav saistoša un nav jāpiemēro.

⁽¹⁾ 12683/12.

⁽²⁾ 10729/13.

⁽³⁾ 9024/14.

⁽⁴⁾ OV C 316, 27.11.1995., 48. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 316, 27.11.1995., 48. lpp.

C. Galvenie politikas jautājumi

1. Savienības finanšu interešu definīcija un direktīvas darbības joma

Direktīvas 2. pantā ir sniegta Savienības finanšu interešu definīcija. Vispārējā pieejā Padome ierosināja no direktīvas darbības jomas izslēgt visus nodarījumus, kas vērsti pret kopējo pievienotās vērtības nodokļa (PVN) sistēmu; tie *a priori* būtu iekļauti definīcijā. Pēc sarunām ar Parlamentu nodarījumi, kas vērsti pret kopējo PVN sistēmu, beidzot direktīvā tika iekļauti. Direktīvas 3. pantā tika pievienota īpaša definīcija krāpšanai attiecībā uz ieņēmumiem, ko gūst no PVN. Tomēr direktīvas darbības joma ir ierobežota, jo direktīva būs piemērojama tikai tad, ja nodarījumi ir nopietni. Nodarījumi jāuzskata par nopietniem, ja tiem ir saikne ar divu vai vairāk dalībvalstu teritoriju un kopējais kaitējums ir vismaz EUR 10 miljoni.

2. Noziedzīgu nodarījumu definīcija

Direktīvas 3. pantā ir definēti noziedzīgi nodarījumi, uz kuriem attiecas šī direktīva. Krāpšanas un pasīvas korupcijas definīcijas tika nedaudz atjauninātas, un tās lielā mērā atbilst konvencijas un tās protokolu definīcijām. Tika ieviests jauns nodarījums – piesavināšanās, kas attiecas uz civildienesta ierēdņu darbībām, kas nav krāpšana tās šaurākajā izpratnē.

3. Sankcijas fiziskām personām

Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir paredzēts noteikumu kopums par fiziskām personām piemērojamiem sodiem, kas minēts 7. pantā. Saistībā ar konvenciju ar šiem noteikumiem ievieš jaunus sīkāk izstrādātus noteikumus par sankciju līmeni. Nodarījumi, kas saistīti ar ievērojamu kaitējumu vai labuma gūšanu, būs sodāmi bargāk, t. i., maksimālais sods būs brīvības atņemšana vismaz uz četriem gadiem.

4. Noilgums

Konvencijā nav iekļauti skaidri noteikumi par noilgumu. Savukārt ar direktīvas 12. pantu tiek ieviesti pirmie sīki izstrādātie saistošie noteikumi par noilgumu Savienības krimināltiesībās. Dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt noilguma periodu, kas tiesībsardzībai dod pietiekami daudz laika, lai noziedzīgus nodarījumus efektīvi izmeklētu, un kas nodrošina vismaz piecu gadu minimālo noilguma periodu nopietnu nodarījumu gadījumos. Tika ieviests arī noteikums par noilgumu soda izpildei.

5. Sadarbība starp dalībvalstīm, Eiropas Komisiju un aģentūrām, un Revīzijas palātu

Direktīvas 15. pantā ir ieviesti jauni noteikumi par pienākumu dalībvalstīm, dažām aģentūrām, piemēram, *Eurojust*, un Komisijai savas attiecīgās kompetences jomās sadarboties cīņā pret šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Tika ieviests arī pienākums Revīzijas palātai un citām revīzijas iestādēm atklāt attiecīgos faktus.

IV. NOBEIGUMS

Padomes nostāja pirmajā lasījumā atspoguļo kompromisu, kas ar Komisijas palīdzību panākts Padomes un Eiropas Parlamenta sarunās. Apstiprinot Padomes nostāju pirmajā lasījumā bez grozījumiem, Eiropas Parlaments kopā ar Padomi izveido direktīvu.
